

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα παροικιακά σχολεία της Μεγάλης Βρετανίας πρέπει να αντιμετωπίζεται με γνώμονα ότι η γλώσσα δεν είναι μόνο εργαλείο επικοινωνιακού χαρακτήρα, αλλά επίσης λειτουργεί και ως φορέας στάσεων, αξιών, ιδεολογικών και πολιτισμικών στοιχείων.

Αυτή η θέση ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες ανάγκες της παροικιακής κοινότητας, όπως αυτές προκύπτουν από τις ιδιαιτερότητες του ευρύτερου πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος της Μ. Βρετανίας. Ταυτόχρονα, λαμβάνονται υπόψη οι πολυσήμαντοι δεσμοί που συνδέουν την παροικία με την Ελλάδα και την Κύπρο. Κατά συνέπεια, η διδασκαλία της ελληνικής πρέπει να περιλαμβάνει καλλιέργεια γλωσσικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, όπως επίσης, στάσεων και ικανοτήτων δημιουργικής χρήσης της γλώσσας. Παράλληλα, μέσω αυτής της διδασκαλίας πρέπει να προωθούνται διερευνητικές στάσεις, οι οποίες θα οδηγούν στην αναζήτηση της ιστορίας και ταυτότητας των μαθητών και θα υποστηρίζουν τη διατήρηση κι ενίσχυσή της.

Η ελληνική γλώσσα κατέχει ιδιαίτερη θέση στη ζωή της παροικίας. Οι μαθητές και οι μαθήτριες των παροικιακών σχολείων στις πλείστες περιπτώσεις είναι παιδιά τρίτης και τέταρτης γενεάς μεταναστών. Στο περιβάλλον τους όχι μόνο δεν παρατηρείται διγλωσσία, αλλά πιθανόν τα ελληνικά να μη χρησιμοποιούνται καθόλου ως γλώσσα επικοινωνίας. Παράλληλα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε σαν εντελώς ξένη γλώσσα, αφού οι μαθητές έχουν ακούσματα, αλλά και συναισθηματικούς και πολιτισμικούς δεσμούς με τη χώρα καταγωγής τους.

Ως εκ τούτου, για τη διδασκαλία της ελληνικής χρησιμοποιούνται μέθοδοι διδασκαλίας δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Ταυτόχρονα, η ελληνική γλώσσα αντιμετωπίζεται και ως μέρος της εθνικής και πολιτισμικής ταυτότητας και κληρονομιάς μας και καλύπτει την ανάγκη για επικοινωνία με συγγενείς και σύνδεση με τη γλώσσα των προγόνων τους.

Το πρόσφατο κύμα μετανάστευσης από Κύπρο και Ελλάδα που παρατηρείται προς το Ηνωμένο Βασίλειο δημιουργεί νέες προκλήσεις για το σχολικό περιβάλλον, όπου ο εκπαιδευτικός καλείται να ανταποκριθεί στις αυξημένες ιδιαίτερες ανάγκες παιδιών των οποίων η ελληνική είναι η μητρική τους γλώσσα.

Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας πρέπει να περιλαμβάνει τόσο καθημερινούς τύπους της γλώσσας, όσο και επίσημους τύπους που θα χρησιμοποιηθούν σε εξετάσεις ως ένδειξη επαρκούς γνώσης. Η χρήση της κυπριακής διαλέκτου είναι αποδεκτή από τον εκπαιδευτικό με την παράλληλη ενθάρρυνση για χρήση της νεοελληνικής γλώσσας. Επιπλέον, αποδεκτή είναι και η χρήση της ομιλούμενης γλώσσας των παιδιών (αγγλικής) στην εκπαιδευτική διαδικασία, τόσο σε αντιπαραβολικό, όσο και σε λειτουργικό επίπεδο. Η αγγλική γλώσσα χρησιμοποιείται από τον εκπαιδευτικό για σκοπούς επεξήγησης με γνώμονα την υποβοήθηση της διδασκαλίας της ελληνικής μέσα σε συγκεκριμένα πλαίσια και χωρίς να γίνεται κατάχρηση. Επιβάλλεται η μείωση της χρήσης της αγγλικής ανάλογα με την ηλικία και τις ικανότητες των μαθητών.

Οι πιο πάνω ιδιαιτερότητες καθιστούν απαραίτητη τη δημιουργία κινήτρων και κατάλληλου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η χρήση της διαφοροποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι απαραίτητη, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες και ικανότητες των μαθητών. Συνεπώς, δίνεται έμφαση στη δημιουργία ευχάριστου μαθησιακού περιβάλλοντος, το οποίο παρέχει ποικίλα γλωσσικά ερεθίσματα, γνωστική πρόκληση και καλλιέργεια κριτικής σκέψης. Επίσης, ενθαρρύνει επικοινωνιακές πολυεπίπεδες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών, προσφέροντας, έτσι, αξιοποιήσιμη και χρήσιμη για την καθημερινή ζωή γνώση, αλλά και ενίσχυση των δεσμών των μαθητών με τη χώρα καταγωγής τους.

Για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος είναι απαραίτητο να γίνεται ενδελεχής, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος προγραμματισμός. Επίσης απαιτείται καλή οργάνωση του διδακτικού υλικού και προσεχτικός σχεδιασμός των δραστηριοτήτων, ώστε να ανταποκρίνονται στο σύνολο των μαθησιακών στόχων, όπως αυτοί διαγράφονται στο παρόν Αναλυτικό Πρόγραμμα. Απαραίτητη προϋπόθεση για τα πιο πάνω συνιστά, βέβαια, ο εντοπισμός των ιδιαιτεροτήτων και πραγματικών αναγκών της εκάστοτε τάξης. Αυτές αφορούν:

- στο εκπαιδευτικό υπόβαθρο των μαθητών/τριών
- στο κοινωνικό-πολιτισμικό τους περιβάλλον
- στις γλωσσικές τους ανάγκες και κίνητρα εκμάθησης της γλώσσας
- στις προσδοκίες τους από το ελληνικό σχολείο
- στο βαθμό, ποιότητα και είδος της γλωσσικής τους επάρκειας στα ελληνικά
- στο διαθέσιμο χρόνο και
- στους προτιμώμενους τρόπους εκμάθησης της γλώσσας (μαθησιακά στυλ).

Ο εκπαιδευτικός επιδιώκει με συνέχεια και συνέπεια τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος δίνοντας σημασία σε όλους τους τομείς της γλώσσας:

- α) Προφορική έκφραση,
- β) παραγωγή γραπτού λόγου,
- γ) Ανάγνωση – Κατανόηση και
- δ) Ακρόαση – Κατανόηση.

Είναι σημαντικό να έχει υπόψη του ότι οι στόχοι κάθε τάξης θα καλυφθούν καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, να γνωρίζει τους στόχους της προηγούμενης και της επόμενης τάξης και να καλύπτει τυχόν αδυναμίες των παιδιών από προηγούμενα χρόνια. Οι συχνές επαναλήψεις βοηθούν στην εμπέδωση των επιδιωκόμενων στόχων.

Για καλύτερα αποτελέσματα, η ύλη της Α' τάξης διδάσκεται σε δύο χρόνια (Α' και Α+ τάξεις), κυρίως για τα σχολεία που εργάζονται μόνο μια φορά την εβδομάδα.